Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Edurne Bengoa Clemencot

Gernika-Lumo, Bizkaia
(1931-2015)

Aurkibidea

Biografia

Erdikokalean jaio zen, Boyra botika dagoen lekuan bertan. Ama gernikarra zuen eta aita Otxandiokoa; zazpi neba-arreba izan ziren. Umetan karmeldarren ikastetxean ibili zen, baina lehenengo jaunartzea egin aurretik utzi zuen eskola eta etxe ezberdinetan hasi zen lanean gazte-gaztetatik. Bonbardaketan Andra Mariko elizan babestu zen. Etxe barik gelditu zirenez, alde batetik bestera ibili ziren Goienkalera joan arte bizitzera: Santander, Kortezubi, Txorraburu auzoan... Tarte horretan aita kartzelan izan zuen. Andaluziako senarra izan zuen hiru seme-alabaren ama honek.

Zintak

GER-074

- **Proiektua**: Gernika-Lumoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2011-04-20
- **Iraupena**: 33 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Goiria Mendiolea, Nerea

Pasarteak

1. Erdiko kalean jaioa

- **Erref**: GER-074/002
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:01:15. **Bukatu**: 00:02:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Boyra botika dagoen tokian jaio zen, Erdiko kalean. Bonbardaketan etxea suntsitu zuten eta handik irten beharra izan zuten. Pasealekuan jolasten ziren umetan.

2. Gerran Santanderrera ebakuatuta

- **Erref**: GER-074/003
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:02:31. **Bukatu**: 00:04:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Bonbardaketa egunean, Pasealekuan egon ziren jolasten. Handik elizara joan ziren babestera. Gero Santanderrera eroan zituzten. Santanderren Miren Karmele hil zitzaien, urtebeteko ahizpa txikia. Dena bukatu zenean, herrira itzuli ziren, baina ez zegoen ezer ere ez. Errenteria auzoan eta beste hainbat etxe zaharretan egon ziren.

3. Aita kartzelan

- **Erref**: GER-074/004
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:04:15. **Bukatu**: 00:05:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra Zibilean Santanderrera joan ziren ebakuatuta. Aita, ostera, kartzelara sartu zuten gorria zela-eta. Etxera itzuli zenean ilea moztuta bueltatu zen.

4. Ebakuaziotik bueltan

- **Erref**: GER-074/005
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 00:05:50. **Bukatu**: 00:08:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerran ebakuatuta egon ziren Santanderren. Han, Auxilio Socialen laguntza izan zuten. Herrira bueltatu ostean, Kortezubiko Bañerara joan ziren jaioterrira bueltatu arte. Gernikan hainbat toki desberdinetan bizi izan ziren. Gernika kanpoko jendeak berreraiki zuen-

5. Izen euskaldunak erdaldundu beharra

- **Erref**: GER-074/006
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:08:04. **Bukatu**: 00:09:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Beraien etxeko umeek izen euskaldunak izan zituzten: Miren Karmele, Gotzon, Agurtzane, Edurne... Galarazita zeuden eta Edurne uste askoan "Nieves" izan zen. Errepublika garaian jaio zenez, berak jaiotzatik du izen euskalduna, garai hartan ez baitzegoen arazorik.

6. Moja gaiztoak

- **Erref**: GER-074/009
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:11:12. **Bukatu**: 00:13:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Karmenldarren ikastetxean ikasi zuen mojekin. Ez ziren ondo portatu beraiekin aita kartzela izan zuen-eta. Horietako moja batek asko jotzen zuen, bere burua alfonbra bat zela zirudiela dio, beti jotzen. Hermana Eusebia, ostera, ona zen. Beraien ez zuten dirurik eta debaldeko aldera joaten ziren, beste batzuk "pago"kora joaten ziren. Alde handia zegoen bien artean. Amak bertan jateko emandako jatekoa moja gaiztoak kentzen zien.

7. Mojetan Edurne barik Nieves zen

- **Erref**: GER-074/010
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:13:48. **Bukatu**: 00:15:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Karmeldarren ikastetxean Nieves zen eta ez Edurne. Bere ahizpa Agurtzane Rosario zen. Moja bat oso gaiztoa zen eta askotan jotzen zuen. Etxekoek ezin zuten egoera salatu aita kartzelan egondakoa baitzen eta beldurra zen nagusi. Jaunartzea egin barik utzi zuen eskola.

8. Jendeak utzitako arropakaz

- **Erref**: GER-074/014
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:22:08. **Bukatu**: 00:23:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Dantzarako ez zuten aparteko arroparik. Jendeak utzitako arropa erabiltzen zuten ez baitzuten dirurik aita preso zegoen-eta. Oinetakoak behin eta berriro konpontzen zituzten. Bere lehengusua zen zapata-konpontzailea.

9. Mezara kale; soldata etxean eman behar

- **Erref**: GER-074/016
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:24:11. **Bukatu**: 00:25:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Mezara joatea derrigorra zen, baina askotan ez ziren joatean nahiz eta etxetik horretarako irten. Beharrean irabazten zuen dirua etxean eman behar izaten zuen.

10. Euskara galarazita

- **Erref**: GER-074/020
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:29:34. **Bukatu**: 00:30:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Kalean euskaraz egitea guztiz galarazita zegoen. Orduko bizipenak kontatzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-29

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com